

Evropské seskupení pro územní spolupráci (ESÚS)

► Co je to ESÚS?

Evropská seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) jsou novou formou mezinárodní spolupráce realizované pomocí vytváření přeshraničních seskupení s právní subjektivitou.

Legislativně je ESÚS upraven na evropské úrovni Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1302/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se mění nařízení (ES) č. 1082/2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci, pokud jde o vyjasnění, zjednodušení a zlepšení zřizování a fungování takovýchto seskupení. Promítnutí do národního právního řádu je v České republice pomocí novely č. 154/2009 Sb. zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. Kompetentním orgánem pro otázky ESÚS, především registraci ESÚS se sídlem v České republice a udělování souhlasu s členstvím organizace v ESÚS se sídlem mimo ČR je Ministerstvo pro místní rozvoj.

► Cíle ESÚS

Hlavním cílem ESÚS je posílit prosazování a dosahování harmonického rozvoje Unie jako celku, a zejména hospodářské, sociální a územní soudržnosti jejích regionů, a přispět k plnění cílů strategie Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění.

ESÚS mohou rovněž pozitivně přispět ke snižování překážek v územní spolupráci mezi regiony, které jsou závažně a trvale znevýhodněny přírodními nebo demografickými podmínkami, včetně specifické situace nejvzdálenějších regionů.

► Členství v ESÚS

Členy Evropského seskupení pro územní spolupráce mohou být:

- Členské státy nebo orgány na vnitrostátní úrovni
- Regionální orgány
- Místní orgány
- Veřejné podniky a veřejnoprávní subjekty

Základními dokumenty každého ESÚS jsou stanovy a úmluva. Úmluva stanovuje základní prvky budoucího ESÚS a stanovy pak prvky provádění. Úmluva, stanovy a veškeré jejich pozdější změny se registrují nebo zveřejňují v členském státě, v němž má dotyčné ESÚS své sídlo, v souladu s použitelným vnitrostátním právem tohoto členského státu. ESÚS nabývá právní subjektivitu dnem registrace úmluvy a stanov nebo dnem jejich zveřejnění, podle toho, co nastane dříve.

ESÚS NOVUM s ručením omezeným

V roce 2010 započala diskuse o přípravě těsnější spolupráce na česko-polské hranici mezi těmito partnery:

1. Královéhradecký kraj
2. Dolnoslezské vojvodství
3. Liberecký kraj
4. Pardubický kraj
5. Olomoucký kraj
6. Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis
7. Sdružení polských obcí Euroregionu Glacensis
8. Sdružení polských obcí Euroregionu Nysa
9. Euroregion Nisa

V roce 2011 bylo v polské Jelení Hoře slavnostně podepsáno všemi signatáři „Prohlášení o záměru“, ve kterém byl vyjádřen zájem vytvořit do budoucna Evropské seskupení pro územní spolupráci. Navazující aktivitou bylo vytvoření společné Strategie integrované spolupráce česko-polského území, která na základě analýz a mapování potřeb definuje několik strategických oblastí spolupráce:

- Cestovní ruch a volný čas
- Infrastruktura a životní prostředí
- Konkurenceschopnost
- Veřejné služby a partnerství

Tento strategický dokument je výrazem společné vůle partnerů projektu po společném mezinárodním strategickém plánování, hledání společných priorit a dosahování společných cílů skrze realizaci nejrůznějších společných aktivit a projektů, které mají potenciál vyváženě rozvíjet území partnerů. Sekundárním efektem tvorby tohoto dokumentu je výměna zkušeností, vzájemné poznávání, propagace dobré praxe, síťování klíčových hráčů a prohloubení přeshraniční spolupráce obou národů při jeho zpracovávání.

Strategie je jednou z aktivit naplňujících dlouhodobý cíl partnerů institucionalizovat spolupráci pomocí snahy o založení společného Evropského seskupení pro územní spolupráci (ESÚS) jako vyšší dimenze spolupráce s vysokou přidanou hodnotou. Implementace je zajištěna dvouletými akčními plány. V roce 2014 schválili partneři potřebné dokumenty pro založení ESÚS a registrační procedura pokračuje dle legislativních pravidel. Hlavní sídlo nového Evropského seskupení pro územní spolupráci NOVUM bude v polské Jelení Hoře. Královéhradecký kraj bude v nově vzniklém seskupení vedoucím českým partnerem, a to díky nejdelší hranici se sousedním Polskem v délce 208 kilometrů.